

DZIAŁALNOŚĆ MINISTERSTWA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO W ZAKRESIE DIGITALIZACJI

2006 **POWOŁANIE ZESPOŁU DS. DIGITALIZACJI PRZY MKiDN**, którego zadaniem były przede wszystkim: wypracowanie jednolitej strategii digitalizacji dziedzictwa kulturowego i dorobku naukowego w Polsce, opracowanie jednolitych wymogów dotyczących procesu digitalizacji, udostępniania i przechowywania materiałów cyfrowych (opublikowano *Opracowanie standardów technicznych dla obiektów cyfrowych tworzonych przy digitalizacji dziedzictwa kulturowego*) oraz integrowanie działań, podejmowanych przez biblioteki, muzea i archiwa w zakresie digitalizacji dziedzictwa kulturowego.

2007 Od 2007 roku funkcjonuje w Ministerstwie KiDN, pod zmieniającymi się nazwami, **PROGRAM POLEGAJĄCY NA FINANSOWANIU DIGITALIZACJI**, który ma za zadanie umożliwić dofinansowanie procesu digitalizacji dziedzictwa kulturowego, jak również tworzenie wirtualnych bibliotek i muzeów oraz infrastruktury niezbędnej do prowadzenia digitalizacji.

Budżet Programu „Dziedzictwo Kulturowe”, priorytet „Tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego” wynosił odpowiednio:

- w 2007 roku – 2 000 000 zł
- w 2008 roku – 2 000 000 zł
- w 2009 roku – 10 000 000 zł

2008 **POWSTAJE NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE** – przekształcone decyzją ministra KiDN z Archiwum Dokumentacji Mechanicznej.

2009 **PUBLIKACJA PROGRAMU DIGITALIZACJI DÓBR KULTURY ORAZ GROMADZENIA, PRZECHOWYWANIA I UDOSTĘPNIANIA OBIEKTÓW CYFROWYCH W POLSCE 2009-2020**, opracowanego przez Zespół ds. digitalizacji.

Zgodnie z zapisami „Programu digitalizacji dóbr kultury oraz gromadzenia, przechowywania i udostępniania obiektów cyfrowych w Polsce 2009-2020” w dniu 15 października 2009 r. **MINISTER KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO POWIERZYŁ FUNKCJE CENTRÓW KOMPETENCJI** w zakresie digitalizacji następującym instytucjom:

Bibliotece Narodowej – w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych, Narodowemu Instytutowi Dziedzictwa – w zakresie digitalizacji zabytków i muzealiów, Narodowemu Instytutowi Audiowizualnemu – w zakresie digitalizacji materiałów audiowizualnych, Narodowemu Archiwum Cyfrowemu – w zakresie digitalizacji materiałów archiwalnych.

2010 URUCHOMIENIE PROGRAMU MINISTRA KIDN „ZASOBY CYFROWE” O BUDŻECIE 20 MLN ZŁ. W ramach programu działały cztery priorytety, zarządzane przez poszczególne Centra Kompetencji: Digitalizacja materiałów bibliotecznych(BN), Digitalizacja zabytków i muzealiów(NID), Digitalizacja materiałów archiwalnych oraz Digitalizacja materiałów audiowizualnych (NInA). Program był skierowany do państwowych i samorządowych instytucji kultury, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych, archiwów Państwowych oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w sferze kultury. W programie „Zasoby cyfrowe” dofinansowano ponad 100 projektów.

2011 URUCHOMIENIE WPR KULTURA+, PRIORYTET „DIGITALIZACJA” – operator: NInA; cele: zakup sprzętu do digitalizacji, proces digitalizacji oraz cyfrowe upowszechnianie zdigitalizowanych zbiorów; do udziału w corocznym naborze wniosków o dofinansowanie, rozstrzyganym w trybie konkursowym uprawnione są zarówno samorządowe, jak i państwowe instytucje kultury, a także archiwa państwowe i instytucje filmowe; w 2011 r. po ocenie eksperckiej i decyzji Ministra KiDN **dofinansowanie w łącznej kwocie 14 592 058 zł. otrzymało 39 instytucji**, w tym: 10 archiwów państwowych, 6 instytucji filmowych, 7 państwowych instytucji kultury i 16 samorządowych instytucji kultury (projekty 29 instytucji finansowane są zarówno w roku 2012, 10 projektów tylko w 2011). W wyniku działań finansowanych w ramach priorytetu **powstało 19 pracowni digitalizacyjnych, wykonano 2 766 612 skanów, zdigitalizowano 62 861 obiektów, udostępniono w Internecie 160 100 skanów, zdigitalizowano 30,9 godzin materiałów audiowizualnych.**

2012 – 2015 REALIZACJA PROGRAMU WIELOLETNIEGO KULTURA +, PRIORYTET „DIGITALIZACJA”

Budżet priorytetu „Digitalizacja”

120 000 000 zł

2011	2012	2013	2014	2015
24 677 000 zł	25 323 000 zł	25 000 000 zł	25 000 000 zł	25 000 000 zł

ZADANIA:

- **wdrażanie zmian technologicznych** dotyczących digitalizacji i przechowywania danych cyfrowych;
- **koordynacja** w zakresie gromadzenia i przechowywania zasobów cyfrowych;
- **edukacja** kadr instytucji kultury prowadzących digitalizację;
- **udostępnianie** materiałów zdigitalizowanych;
- **promocja** zasobów cyfrowych.

BUDŻET:

Od momentu oficjalnego ustanowienia funkcji Centrów Kompetencji, **MKiDN przekazało w 2010 roku dodatkowe środki finansowe na ten cel w łącznej wysokości 4 mln zł** w następującym podziale:

- Biblioteka Narodowa – 990 000 zł
- Narodowe archiwum Cyfrowe – 1 030 000 zł
- Narodowy Instytut Audiowizualny – 950 000 zł
- Narodowy Instytut Dziedzictwa – 1 030 000 zł.

BUDŻET CENTRÓW KOMPETENCJI W RAMACH WPR KULTURA+:

MKiDN przekaze do 2015 r. do CK łącznie ponad 35 mln zł.

Środki przeznaczone dla Centrów Kompetencji w ramach Programu Kultura+, w zakresie Priorytetu „Digitalizacja” poza trybem naboru wniosków począwszy od 2011 r.:

- Narodowy Instytut Audiowizualny, jako Operator Priorytetu – **20 mln zł** w ciągu 5 lat (4 mln zł rocznie).
- Biblioteka Narodowa – **6 mln zł** w ciągu 5 lat (1 mln zł rocznie; dodatkowo 1 mln zł na wydatki inwestycyjne)
- Narodowe Archiwum Cyfrowe – **6,4 mln zł** w ciągu 5 lat (1 mln zł rocznie; dodatkowo 1,4 mln zł na wydatki majątkowe)
- Narodowy Instytut Dziedzictwa (dawn. Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków) – **5,573 mln zł** w ciągu 5 lat (1 mln zł rocznie; dodatkowo 573 tys. zł na wydatki majątkowe).

NARODOWY INSTYTUT AUDIOWIZUALNY

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

OPERATOR PROGRAMU WPR KULTURA + PRIORYTET „DIGITALIZACJA”

W 2010 r. po raz pierwszy ogłoszono **nabór wniosków do Priorytetu „digitalizacja”** WPR Kultura +. Złożonych zostało 88 projektów, **83 projekty otrzymały ocenę pozytywną**. Po ocenie eksperckiej i decyzji Ministra KiDN **dofinansowanie otrzymało 39 instytucji w tym: 10 archiwów państwowych, 6 instytucji filmowych, 7 państwowych instytucji kultury i 16 samorządowych instytucji kultury**. Projekty 29 instytucji finansowane są zarówno w roku 2012 zaś 10 projektów tylko w 2011. Na dofinansowanie trybu konkursowego ostatecznie przeznaczono w roku 2011 kwotę w wysokości **14 592 058 zł**.

Liczba stworzonych pracowni digitalizacyjnych - 19

Liczba wykonanych skanów – 2 766 612

Liczba zdigitalizowanych obiektów – 62 861

Liczba skanów udostępnionych przez Internet – 160 100

Liczba godzin zdigitalizowanych materiałów audiowizualnych - 30,9

PROGRAM WŁASNY „DZIEDZICTWO CYFROWE”

Dofinansowano **19 projektów, na łączną kwotę 1.997.442 zł**

INNA DZIAŁALNOŚĆ NINA W ZAKRESIE DIGITALIZACJI

Na działalność NInA jako CK w zakresie digitalizacji przeznaczono w 2011 r. **4 mln zł. Zdigitalizowano 1257 obiektów.**

Digitalizacja zasobów mediów publicznych

- Digitalizacja zasobów Telewizji Polskiej S.A.
- Digitalizacja zasobów Polskiego Radia S.A. - **blisko 1000 audycji radiowych**

Współpraca z Teatrem Narodowym w zakresie digitalizacji i udostępnienia rejestracji audio otwartych wykładów edukacyjnych, prowadzonych w Teatrze od 1999 r.

Opracowanie zbiorów RFI - współpraca z INA - w ramach oddzielnej umowy z INA, NInA zobowiązał się do opracowania metadanych do otrzymanych materiałów Radio France International (**około 2800 plików**) - projekt został zrealizowany w partnerstwie z Muzeum Historii Polski.

Współpraca ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty - podpisanie umowy dotyczącej digitalizacji pakietu edukacji filmowej „Czy wierzysz w to, co widzisz?” (poziomy edukacyjne: gimnazjalny i ponadgimnazjalny), a także jego opracowania graficznego i dostosowania do udostępniania online

Zakładka o digitalizacji na portalu nina.gov.pl - na wortalu NInA opracowano sekcję Digitalizacja, gdzie publikowane będą zarówno opracowania przygotowane przez specjalistów z Polskich, jak również przez uznanych ekspertów z zagranicy.

SKOLENIA, WARSZTATY, DZIAŁANIA EDUKACYJNE Z INSTYTUCJAMI ZEWNĘTRZNYMI

Na podstawie porozumienia zawartego między NInA a Film Spring Open (plener filmowy), **Instytut dofinansował warsztaty technik 3D, które odbyły się w kwietniu 2011 r.** W warsztatach udział wzięli młodzi twórcy filmowi z całej Europy. W ramach partnerstwa NInA pozyskała filmy instruktażowe, tutoriale i filmowe reportaże, które zostaną udostępnione na stronie internetowej nina.gov.pl.

Medialab w Lublinie organizowany przez Fundację Ortus. Po raz kolejny NInA był **współorganizatorem warsztatów dla twórców zajmujących się wykorzystaniem nowych technologii informatycznych na rzecz kultury.**

Na podstawie zawartego porozumienia NInA był **partnerem projektu „Szkółą z klasą 2.0”** organizowanego przez Centrum Edukacji Obywatelskiej. Program na celu aktywizację nauczycieli i uczniów w całym kraju, aby wykorzystywali nowe technologie w procesie uczenia się i nauczania oraz szeroko pojętą edukację medialną.

Partnerstwo z Instytutem Kultury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego. Na mocy negocjowanego porozumienia NInA będzie udostępniał fragmenty produkowanych przez nią rejestracji spektaklu na platformie ECLAP. Jest ona częścią Europeany - zapewnia dostęp do rejestracji spektakli teatralnych i innych sztuk performatywnych.

Współpraca ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty w zakresie:

- 1) **Współorganizacji warsztatów filmowych dla gimnazjalistów i licealistów Film na Horyzoncie.** Projekt trwa od października 2011 r. do czerwca 2012 r. Do końca 2011 r. uczestnicy warsztatów pracowali nad scenariuszami filmów - zarówno podczas weekendowego zjazdu, jak i warsztatów online. W tutoring

uczniów zaangażowani są dziennikarze magazynu FilmPro oraz uznani filmowcy.

- 2) **Przeniesienie online pakietów edukacyjnych (edukacja filmowa) „Czy wierzysz w to, co widzisz?”.** W 2011 r. rozpoczęto prace nad udostępnieniem pakietów dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

BIBLIOTEKA NARODOWA

**BIBLIOTEKA
NARODOWA**

W zbiorach BN znajduje się obecnie ponad 85 tys. zdigitalizowanych obiektów, o łącznej objętości **100 TB** [terabajtów, 1 TB = biblion bajtów]; **w 2011 r. wykonano 519 713 skanów, w CBN Polona opublikowano 663 274 skany.**

W całej Polsce, według szacunków z 2003 roku, istniało w Polsce ok. 10 000 zeskanowanych obiektów bibliotecznych. W 2005 roku ok. 44 000, natomiast w połowie roku 2007 około 47 500. W grudniu 2008 roku poprzez Internet dostępnych było już ok. **240 tys. obiektów** cyfrowych, w czerwcu 2010 r. – **ok. 420 tys. obiektów**, natomiast w lutym 2012 r. – **około 891 000, zatem w ciągu 18 miesięcy liczba zdigitalizowanych obiektów uległa podwojeniu.** Zdigitalizowane zbiory wciąż jednak stanowią niewielki odsetek zbiorów bibliotecznych, na ogół nie przekraczający 1% ich zasobu.

Działalność digitalizacyjną w zakresie zbiorów bibliotecznych prowadzą także szkoły wyższe, instytuty naukowe, biblioteki naukowe, biblioteki publiczne, biblioteki kościelne, towarzystwa i stowarzyszenia oraz fundacje działające w sferze kultury. Zatem określenie dokładne i pełnej liczby zdigitalizowanych dzieł jest niemożliwe.

We wrześniu 2006 r. uruchomiono Cyfrową Bibliotekę Narodową Polona (cBNPolona) udostępniającą dziś ponad 38 tys. obiektów w postaci cyfrowej - najważniejsze wydania tekstów literackich i naukowych, dokumenty historyczne, czasopisma, grafikę, fotografie, rysunki, druki i rękopisy muzyczne oraz mapy pochodzące ze zbiorów BN (16 416 książek, 1647 dokumentów życia społecznego, 957 starych druków, 492 rękopisy, 771 czasopism, 16 945 grafik, 1 089 muzykaliów). CBN Polona kontynuuje **współpracę z Fundacją „Nowoczesna Polska” przy tworzeniu portalu Wolne Lektury**, zawierającym teksty lektur szkolnych, które są wolne od zastrzeżeń prawa autorskiego.

Liczba dokumentów udostępnionych w cBN Polona:

2007 – 7 199, 2008 – 14 659, 2009 – 21 820, 2010 – 27 677, 2011 – 38 317

W 2011 roku POLONA zanotowała **ponad 470 000 wizyt na swojej stronie internetowej.**

Plany na 2012 r. obejmują wykonanie reprodukcji cyfrowych ok. 50 tys. obiektów.

W maju 2008 roku powstało konsorcjum „Polskie Biblioteki Cyfrowe”, w skład którego weszło kilkanaście bibliotek wojewódzkich i akademickich. Zadaniem konsorcjum jest współpraca przy tworzeniu zasobów cyfrowych. Serwis Federacja Bibliotek Cyfrowych (FBC) utrzymywany jest przez Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe afiliowane przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN. Serwis ten daje możliwość wyszukiwania dokumentów cyfrowych opublikowanych bądź przeznaczonych do publikacji w ponad 40 polskich bibliotekach cyfrowych.

BN prowadzi Repozytorium Dokumentów Elektronicznych – gromadzone są w nim naturalne dokumenty cyfrowe (tzw. dokumenty born-digital), nadsyłane przez wydawców jako egzemplarz obowiązkowy publikacji, wydawanych wyłącznie w postaci elektronicznej. W repozytorium przenoszone są też w celu zabezpieczenia publikacje wydawane na nośnikach elektronicznych (np. CD-ROM). **Repozytorium liczy 11 900 publikacji.**

NAJWIĘKSZE PROJEKTY DIGITALIZACYJNE REALIZOWANE PRZEZ BN:

Europeana - od listopada 2008 r. Biblioteka Narodowa jest polskim partnerem portalu. W Europeanie dostępne są zasoby Cyfrowej Biblioteki Narodowej Polona, a od grudnia 2009 r. – również Federacji Bibliotek Cyfrowych, udostępnionych w ramach projektu EuropeanaLocal. **W styczniu 2012 zbiory Europeany liczyły 20 000 000 sztuk.** Zawartość portalu jest dostarczana przez ok. 1000 instytucji z terenu całej Europy, a 150 instytucji uczestniczy w bezpośrednich pracach nad budową portalu.

European Newspapers on-line - Biblioteka Narodowa została w 2011 r. zaproszona do współpracy nad projektem, którego celem jest udostępnienie prasy codziennej z początku XX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem okresu I wojny światowej oraz poprawa jakości technik optycznego rozpoznawania tekstu

Cyfrowa Biblioteka Publikacji Naukowych Academica jest nowatorskim projektem polegającym na utworzeniu cyfrowej bazy danych książek i czasopism naukowych oraz ich udostępnieniu dzięki wdrożeniu systemu wypożyczeń międzybibliotecznych plików elektronicznych.

Wyboru dokonają eksperci rekomendowani przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej. **Dostęp do cyfrowych wersji publikacji naukowych uzyskują**

czytelnicy ponad pięciuset polskich bibliotek naukowych, w tym także bibliotek uczelni prywatnych. Według wstępnych szacunków z zasobów Akademiki skorzysta blisko półtora miliona użytkowników.

Projekt Academica powstał z inicjatywy i według pomysłu Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej i jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego *Innowacyjna Gospodarka*, zaś realizowany przez Bibliotekę Narodową oraz Naukową i Akademicką Sieć Komputerową (NASK) w latach 2010 – 2013. **Przewidywany koszt projektu wyniesie blisko 35 mln złotych.**

NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

W 2011 r. na działalność NAC przeznaczono kwotę **2 400 000 zł.**

- liczba zdigitalizowanych zbiorów – 320 000 skanów
- liczba zdigitalizowanych nagrań dźwiękowych – 300 minut
- liczba zdigitalizowanych zbiorów udostępnionych przez Internet - 231 865 skanów
- liczba zbiorów udostępnionych przez Internet – 721 279 skanów

Serwis zbiorów fotograficznych NAC online audiovis.nac.gov.pl **zawiera obecnie 163 tysiące fotografii** datowanych od lat 70-tych XIX wieku do czasów współczesnych. NAC digitalizuje, opracowuje i udostępnia w sieci ok. **30 tysięcy zdjęć rocznie** - 2009: 120 445 fotografii, 2010: ponad 146 000 fotografii, 2011: ok. 163 000 fotografii.

Liczba odwiedzających portal stale wzrasta: w 2009 – **289 470** unikalnych użytkowników, w 2010 – **414 406** unikalnych użytkowników, w 2011 roku serwis odnotował: **440 780 unikalnych użytkowników** i ponad **10 mln odsłon**.

Serwis Szukajwarchiwach.pl - dokumenty z polskich archiwów zdigitalizowanych i / lub udostępnionych przez NAC dzięki systemowi ZoSIA **zawiera już ponad 3 miliony skanów dokumentów z 4 archiwów państwowych i ich oddziałów** + archiwum Instytutu Hoovera. Wkrótce pojawią się w nim dokumenty z nowych instytucji - muzeów. To dzięki wdrożeniu systemu ZoSIA m.in. w Muzeum Narodowym w Krakowie, Muzeum

na Majdanku i Muzeum Zamoyskich w Kozłówce. **NAC dodaje do serwisu ok. 1 miliona stron dokumentów archiwalnych rocznie.**

W 2009 r. serwis odwiedziło **11 441** unikalnych użytkowników (serwis działał 2 miesiące), w 2010 r. już **49 986** unikalnych użytkowników. W 2011 roku serwis odnotował: **88 214 unikalnych użytkowników i 6 896 586 odsłon.**

Dla porównania - osobiście wszystkie polskie archiwa razem wzięte odwiedza rocznie ok. 30 000 osób

System informatyczny – Zintegrowany System Informacji Archiwalnej ZoSIA - system jest udostępniany w administracji publicznej bezpłatnie, państwo ma nad nim pełną kontrolę (zachowane pełne prawa autorskie, system jest tworzony nie przez zewnętrzną firmę, ale w ramach NAC) system działa i jest bardzo wydajny, nowoczesny, oparty na komponentach Open Source. Efekty jego pracy są mierzalne i namacalne - czego dowodem są podane wyżej statystyki serwisów online.

NARODOWY INSTYTUT DZIEDZICTWA

**NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA**
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Na działalność NID przeznaczono w 2011 r. kwotę 1 573 000 zł

Z dniem 1 stycznia 2011 roku Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków przekształcony został w Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Wiązało się to z nadaniem instytucji nowego statutu.

Narodowy Instytut Dziedzictwa **przywraca dziedzictwu właściwą rolę w życiu społecznym**, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, zapisaną w Konstytucji RP i stanowiącą podstawę współczesnych systemów zarządzania dziedzictwem na świecie.

Nie bez znaczenia jest fakt, że słowo „zabytek” w nazwie instytucji zostaje zastąpione przez słowo „dziedzictwo”. Dziedzictwo pozwala zrozumieć historyczny, społeczny i emocjonalny kontekst funkcjonowania zabytku, a tym samym dostrzec potrzebę i konieczność jego ochrony.

Strategia działania NID zakłada **odejście od dotychczasowego pasywnego modelu administrowania zabytkami na rzecz aktywnego zarządzania dziedzictwem.** Nie oznacza to zarzucenia któregośkolwiek z prowadzonych dotychczas programów, ale wspomoczenie tych działań przez poszukiwanie rozwiązań systemowych oraz przeniesienie środka ciężkości na rzecz

budowania społecznej odpowiedzialności za zabytki. Zadania realizowane przez NID nie mogą być ograniczone do wąskiego grona specjalistów, ale mają **angażować w proces ochrony dziedzictwa wszystkie grupy społeczne.**

Sens digitalizacji idzie w parze ze strategią zmierzającą do udostępnienia tych treści jak najszerszemu gronu użytkowników w formie bezpłatnych serwisów internetowych. W tym celu **opracowano koncepcję stworzenia platformy integrującej dane prezentacyjne dotyczące zabytków (m.in. modele 3D) z danymi mapowymi** serwowanymi przez, również planowany w ramach inwestycji system informatyczny do prezentacji danych mapowych. Efekty pracy zespołu ds. Inwentaryzacji Zabytków zostaną upublicznione szerokiemu gronu odbiorcy za pomocą portalu internetowego prezentującego zasoby cyfrowe.

W 2010 r. NID przystąpił do europejskiego programu CARARE – w związku z czym modele 3D i zdjęcia cyfrowe zabytków tworzone w NID będą promowały polskie dziedzictwo za pośrednictwem platformy internetowej EUROPEANA, udział w projekcie zakłada wykonanie 22 prezentacyjnych modeli 3D obiektów zabytkowych z terenu Polski.

Specyfika zabytków jako dóbr kultury podlegających ochronie prawnej i posiadających **potencjał katalizatora rozwoju turystyki i kapitału społecznego** wymaga digitalizacji i udostępniania tego zasobu dziedzictwa w szczególnej formie. **Konieczne jest skorelowanie zdigitalizowanych obiektów – zdjęć cyfrowych, wektorów granic zabytków, modeli 3D, baz danych informacji o zabytkach z precyzyjną lokalizacją geograficzną odpowiadającym ich obiektom zabytkowym.** Zintegrowanie wszelkich informacji o zabytkach z ich cyfrową reprezentacją i lokalizacją przestrzenną umożliwi nie tylko **szeroki i bardziej świadomy dostęp społeczny do istotnego zasobu dziedzictwa ale pozwoli także bardziej efektywnie i z większym pożytkiem społecznym zarządzać i chronić tą kategorię dóbr kultury.** Jednym z istotnych elementów koniecznych do realizacji tego zadania jest wdrożony system informatyczny do pozyskiwania i przechowywania danych geoprzestrzennych. System ten posłuży do efektywnego pozyskania cyfrowych danych wektorowych określających precyzyjne granice zabytków chronionych prawem ze względu na ich wartości zabytkowe.

Geoportal MKiDN (Portal mapowy), uruchomiony 9 listopada 2011 r. jest centralnym punktem dostępowym do zbiorów i usług danych przestrzennych obejmujących informacje o zabytkach nieruchomych w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Stanowi on jeden z węzłów infrastruktury informacji przestrzennej Polski. **Geoportal umożliwia m.in.:** wyszukiwanie i zbiorów i usług danych przestrzennych na podstawie zawartości odpowiadających im metadanych oraz umożliwia wyświetlanie i publikowanie zawartości meta danych; przeglądanie,

wyświetlanie, nawigowanie, nakładanie na siebie zobrazowań, zbiorów oraz wyświetlanie objaśnień symboli kartograficznych; przeglądanie źródłowej dokumentacji w postaci skanowanych kart rejestru zabytków.

Digitalizacja zasobów analogowych oraz udostępnienie dokumentacji konserwatorskiej dotyczącej obiektów zabytkowych wraz z uruchomieniem systemów informatycznych do gromadzenia, zarządzania i udostępniania danych dotyczących zabytków wpisanych do rejestru **zmniejszy znacząco koszty dostępu do danych przechowywanych w NID**. Obecnie dostęp do danych możliwy jest w siedzibie Instytutu i wymaga pokrycia kosztów obsługi klientów korzystających z danych. Pracownicy merytoryczni NID muszą przeznaczać średnio 100 godzin miesięcznie na obsługę klientów korzystających z danych. **Uruchomienie systemu umożliwi zdalny dostęp do danych za pośrednictwem Internetu. Inwestycja będzie miała dużą efektywność dla budżetu Państwa także w zakresie innych resortów (np. MSWiA).** System informatyczny będzie upowszechniał zgromadzoną dokumentację, co znacznie usprawni i zmniejszy koszty przygotowywania analiz i dokumentów niezbędnych w procesie planowania przestrzennego.

Dokumentacja cerkwi przeznaczonych do wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Projekt zakłada **wykonanie cyfrowej inwentaryzacji ośmiu zabytków**. W skład dokumentacji wchodzi skaning laserowy 3D oraz inwentaryzacja elewacji metodą cyfrowej fotogrametrii naziemnej. W roku 2010 wykonane zostały prace terenowe na dwóch obiektach - Turzańsk i Smolnik.

Dokumentacyjne prace interwencyjne na obiektach szczególnie zagrożonych. Odpowiadając na prośbę WUOZ w Jeleniej Górze, w 2010 r. **wykonano dokumentację czterech domów przysłupowych w dotkniętej powodzią Bogatyni. W skład dokumentacji wchodzi skan 3D elewacji, widoki elewacji i rysunki CAD.**

**NARODOWY INSTYTUT DZIEDZICTWA – WSPÓŁPRACA
Z NARODOWYM INSTYTUTEM MUZEALNICTWA I OCHRONY
ZBIORÓW**

Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów jest nową instytucją kultury, powstałą z przekształcenia Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych, powołaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dnia 1 marca 2011. Zakres działania Instytutu obejmuje **gromadzenie i upowszechnianie wiedzy o muzeach i zbiorach publicznych, wyznaczanie standardów**

w muzealnictwie, kształtowanie świadomości w zakresie wartości i zachowania dziedzictwa kulturowego w wymiarze społecznym przy **jednoczesnym zachowaniu dotychczasowej sfery aktywności Ośrodka**. Misją Instytutu jest kreowanie rozwoju i innowacyjności w obszarze zarządzania muzeami i zbiorami publicznymi w Polsce.

We współpracy z Narodowym Instytutem Dziedzictwa **powołana przy NIMOZ grupa ekspertów ds. digitalizacji opracowała standardy i procedury, które pomogą wspierać wdrożenia i rozwijanie procesów digitalizacyjnych w muzeach.**

„**Zalecenia dotyczące planowania i realizacji projektów digitalizacyjnych w muzealnictwie**” zostały opublikowane w grudniu 2011 r. We wstępie czytamy: „Dla instytucji muzealnych przystępujących do digitalizacji bardzo ważne jest **precyzyjne określenie celów i szczegółowe zaplanowanie** tego procesu. Ponieważ jednym z celów ogólnych digitalizacji jest tworzenie dokumentacji ewidencyjnej zbiorów, parametry planowanego procesu muszą umożliwiać stworzenie cyfrowej reprezentacji i metadanych odpowiadających obowiązującym wymogom dokumentacji obiektów. **Fundamentem digitalizacji jest ustrukturyzowany i usystematyzowany inwentarz elektroniczny**, bez którego dokumentacja wizualna pozostanie tylko zbiorem plików graficznych. Należy dołożyć szczególnych starań, aby do jego tworzenia i użytkowania wykorzystywano system informatyczny projektowany dla zbiorów muzealnych, pozwalający wykorzystać w pełni zgromadzone zasoby, oraz zastosowano **standard metadanych** porządkujący sposób opisu muzealiów. Osobnym zagadnieniem są parametry techniczne i konfiguracja sprzętu do przeprowadzenia digitalizacji. Należy jednak pamiętać, że **technologia jest jedynie narzędziem, dlatego stale trzeba mieć na uwadze cel podjętych działań.**”

Pełen raport można pobrać pod adresem: <http://www.nimoz.pl/pobierz/241.html>.